

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

№ 2147 C.P.S.G.
13.07.2006

Biroul permanent al Senatului
Bp 321 13.07.2006

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
694/5.09.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă privind acordarea de despăgubiri sau compensații financiare cetățenilor români, victime ale stării de război din 1944, pentru bunurile distruse de către armatele străine ce au invadat Podișul Transilvaniei, inițiată de domnul deputat independent Mircia Giurgiu (Bp. 321/2006).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune instituirea cadrului normativ pentru acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români, victime ale stării de război din 1944, pentru bunurile distruse de către armatele străine ce au invadat Podișul Transilvaniei.

Astfel, pentru construcțiile cu destinații de locuințe, anexe gospodărești și utilități sau pentru animale se vor acorda despăgubiri evaluate după fișele imobilelor bombardate în 1945, precum și în conformitate cu prețul animalelor din acea perioadă, evaluări actualizate.

Pentru victime, urmașii până la gradul III a celor decedați sau răniți în urma ocupației străine vor fi despăgubiți cu suma de 15.000 lei RON, plata asigurându-se de către direcțiile finanțelor publice județene pe

teritoriul cărora se află domiciliul celor care beneficiază de prevederile prezentei legi.

II. Propuneri și observații

1. Inițierea, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe a procedurilor pentru negocierea și semnarea unui tratat internațional cu Republica Ungară, Republica Federală Germania și Federația Rusă în vederea obținerii despăgubirilor sau compensațiilor financiare sus-menționate necesită o atentă examinare, în prealabil, a tratatelor internaționale de pace aplicabile României în perioada imediat următoare celui de-al doilea război mondial, a acordurilor bilaterale încheiate cu aceste state, precum și a practicii internaționale în materie.

Astfel, potrivit prevederilor *Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947*, României nu numai că nu i s-a oferit vreo posibilitate de a primi despăgubiri de la URSS în sensul celor menționate de către inițiator ci i s-a atribuit statutul de țară învinsă, urmând să plătească URSS suma de 330 milioane de dolari SUA cu titlu de despăgubiri de război.

Pe de altă parte, în prima parte a celui de-al doilea război mondial, Armata Română a participat alături de trupele germane la operațiuni militare pe teritoriul URSS. În cazul în care România ar solicita încheierea unui tratat cu Federația Rusă în perspectiva obținerii de despăgubiri sau compensații pentru cetățenii români din Podișul Transilvaniei afectați de prezența trupelor sovietice, la rândul său, pe cale de reciprocitate, și Federația Rusă ar putea solicita asemenea compensații.

Apreciem că situația sus-menționată poate fi luată în considerare și în privința relațiilor cu Ungaria.

În plus, în privința relației cu Ungaria, la data de 7 iulie 1953 a fost semnată la București *Convenția între Republica Populară Română și Republica Populară Ungară pentru reglementarea definitivă a unor chestiuni financiare și economice pendinte între RP Română și RP Ungară*, intrată în vigoare de la data semnării și al cărei text nu a fost publicat.

Art. 1 al acestei convenții prevede următoarele:

"1. *Părțile declară stinse în mod reciproc acele drepturi, creanțe și pretențiuni care există față de Partea cealaltă pe baza convențiilor sau înțelegerilor încheiate înaintea eliberării celor două țări de către Armata Sovietică.*

2. *Părțile declară fără efect acele dispoziții neefectuate din convențiuni sau înțelegeri dintre cele două state, încheiate după eliberare, prin care Partea obligată a recunoscut vreun drept, creanță sau pretențiune menționate în alineatul 1 al aceluiași articol".*

Pe de altă parte, în perioada trecută de la cel de-al doilea război mondial și până în prezent, statul german a acordat unele despăgubiri cetățenilor români de origine evreiască, victime ale Holocaustului.

Cel puțin pentru motivele sus-menționate, apreciem că un proces de negociere cu statele menționate de inițiator ar putea necesita un timp foarte îndelungat.

În opinia noastră, în cazul în care autoritățile române competente ar avea în vedere acordarea într-un timp cât mai scurt a despăgubirilor respective, s-ar putea recurge la inițierea unui proiect de act normativ de tipul *Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947.*

2. În legislația română adoptată după Revoluția din 1989 există mai multe reglementări prin care anumitor categorii de persoane li s-au acordat despăgubiri sau compensații pentru pierderile materiale suferite din alte motive decât naționalizarea sau trecerea abuzivă în proprietatea statului.

Astfel, prin *Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940*, s-au acordat cetățenilor români compensații ori despăgubiri pentru bunurile imobile – construcții și terenuri – precum și pentru recoltele neculese de porumb, bumbac și floarea soarelui, pe care le aveau în proprietate în județele Durostor și Caliacra, cedate Bulgariei, iar prin *Legea nr. 290/2003*, cetățenilor români, deposezați ca urmare a părăsirii forțate a Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Ținutului Herța.

În ambele situații, însă, a fost vorba despre un transfer de proprietăți care a operat ca urmare a modificării granițelor teritoriale, situație consfințită în acte internaționale.

De asemenea, prin *Decretul –lege nr. 118/1990* s-au acordat unele drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri.

Acordarea de despăgubiri sau compensații bănești doar persoanelor menționate în prezenta inițiativă legislativă constituie, în opinia noastră, o discriminare pozitivă a acestora în raport cu restul populației țării, care, de asemenea, a avut de suferit de pe urma războiului.

Războaiele constituie evenimente care, prin natura lor, sunt distructive, și, în marea majoritate a cazurilor, dacă nu în toate, în urma acestora populația statelor beligerante are de suferit, astfel că, în măsura în care statele respective înțeleg să acorde unele despăgubiri pentru pagubele suferite de către civili, echitabil ar fi ca acestea să se acorde tuturor celor care au suferit, proporțional cu prejudiciul suferit.

3. În ceea ce privește *Expunerea de motive*, considerăm că aceasta ar fi trebuit să cuprindă toate datele necesare pentru motivare acestei inițiative legislative. În acest sens, apreciem că ar fi fost necesar să se prezinte rezultatele documentărilor efectuate și anume, *numărul persoanelor care ar intra sub incidența acestei reglementări, valoarea totală a despăgubirilor care ar urma să se acorde, modalitatea de calcul folosită pentru stabilirea plafonului de 15.000 RON care ar urma să se acorde pentru fiecare victimă, etc.*

Totodată, referitor la conținutul propunerii legislative, inițiatorul trebuia să stabilească cu exactitate *beneficiarii acestei legi, procedura care trebuie urmată, organele abilitate să asigure executarea acestei legi, modalitatea de calcul a despăgubirilor, eventualele căi de atac și multe alte dispoziții care să asigure claritatea exprimării și, în ultimă instanță, aplicarea corectă a reglementării.*

4. Inițiatorul propunerii legislative nu precizează sursele financiare necesare acordării sprijinului financiar propus, încălcându-se astfel dispoziția art. 138 alin. (5) din Constituția României, care prevede că „*Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*”.

În același sens art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, prevede că „*În cazurile în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, trebuie să se prevadă și mijloacele necesare pentru acoperirea minusului de venituri sau creșterea cheltuielilor*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.

Cu stimă

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', written over a stylized, abstract graphic element that resembles a large, open 'C' or a signature flourish.

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator Nicolae VĂCĂROIU

Președintele Senatului